

Plan för inventering av nedlagda deponier i Svalövs kommun

Inledning

I egenskap av verksamhetsutövare är Svalövs kommun ansvarig för underökning och efterbehandling av nedlagda kommunala deponier. Syftet med denna plan är att fastställa en tidsplan för framtagande och genomförande av översiktliga undersökningar samt påföljande åtgärder.

Under 2018 genomförde Svalövs kommun undersökningar i enlighet med MIFO (Metodik för Inventering av Förorenade Områden) fas 1 av de 18 nedlagda deponier som finns i kommunen. Av dessa blev tio deponier klassade i riskklass 3, sju i riskklass 2, och en i riskklass 1.

Efter föreläggande från Söderåsens miljöförbund ska översiktliga undersökningar motsvarande MIFO fas 2 genomföras på deponierna med riskklass 1 och 2. Undersökningarna syftar till att kontrollera vilka föroreningar som förekommer, i vilka halter de förekommer, vilken utbredning föroreningarna har samt eventuella spridningsvägar. Baserat på dessa undersökningar ska kommunen föreslå en ny riskklassning samt en åtgärdsplan.

Om nedlagda deponier

Det finns ett stort antal äldre deponier som har avslutats enligt tidigare lägre krav för deponering eller innan krav på skyddsåtgärder fanns. Miljöskyddet vid dessa äldre deponier är generellt sämre än vid de deponier som är i drift idag.

Nedlagda deponier kan påverka människors hälsa och miljön negativt genom förorening av mark, grund- och ytvatten samt utsläpp av deponigas. Dessutom har äldre, nedlagda deponier ofta en sämre placering utifrån miljösynpunkt. Dessa deponier behöver därför identifieras och riskklassas. Vidare behöver de områden som innebär en risk för människors hälsa och för miljön åtgärdas.

De föroreningar som förväntas finnas i, och spridas från, äldre deponier är bland annat tungmetaller, klorerade och icke klorerade lösningsmedel, klorerade kolväten, fenoler, olja och närsalter. Deponierna är också en källa till utsläpp av växthusgaser i form av metangas.

Att förvara avfall i en deponi räknas som pågående miljöfarlig verksamhet även om deponin inte tar emot något nytt avfall. Det beror på att utsläppen av föroreningar ändå fortsätter. Därför gäller miljöbalkens regler, och den som är ansvarig för deponin måste också utföra åtgärder för att minska miljöpåverkan.

När det gäller nedlagda kommunala deponier ansvarar kommunerna för att undersöka dem och bedöma deras risker. Det är i första hand den som deponerat avfallet som ska vidta åtgärder. Om det inte går att hitta den som deponerade avfallet kan markägaren bli ansvarig för att göra något åt deponin. Men även då ska kraven vara skäliga, i lagens mening.

Provtagningsplaner

Provtagningsplaner tas fram och genomförs nedan tidsplanen i tabell 1. Enligt tidsplanen är två år avsatta för MIFO fas 2 inventering på samtliga deponier. Under det första året tas en provtagningsplan fram och under påföljande år genomförs den.

Provtagningsplanerna ska ha som syfte att översiktligt undersöka förorenings-situationen på respektive område enligt MIFO fas 2 (metodik för inventering av förorenade områden). Provtagning ska ske i jord och grundvatten, samt ytvatten om det är lämpligt. Minst en screeninganalys ska utföras. Provtagningsplanerna ska baseras på tidigare utförda inventeringar (MIFO fas 1) samt eventuella markundersökningar. SGF:s rapport 2:2013 —Fälthandbok Undersökningar av förorenade områden ska vara vägledande i framtagandet av provtagningsplanerna. Planerna ska tas fram och utföras av sakkunnig. Med sakkunnig räknas professionella med dokumenterad kunskap och erfarenhet av att planera och genomföra miljötekniska markundersökningar på nedlagda deponier.

Provtagningsplanerna ska innehålla uppgifter om vad respektive slutrapport kommer att innehålla. Förutom uppgifter om provtagningen och förslag till riskklass ska en förenklad riskbedömning och förslag till ytterligare provtagning eller andra åtgärder finnas med. När provtagningsplanen blivit godkänd av tillsynsmyndigheten kan provtagning påbörjas.

Provtagning

Provtagning ska genomföras av sakkunnig med dokumenterad kunskap och erfarenhet av att planera och genomföra miljötekniska markundersökningar på nedlagda deponier. Vid genomförande ska tillsynsmyndigheten kontaktas och bjudas in att närvara.

Slutrapport

Slutrapporten ska innehålla ifyllda blanketter MIFO fas 2, framtagna kartor, analysmaterial och övrigt underlagsmaterial. Vidare ska ett nytt förslag på riskklassning göras och ställningstagande gällande ytterligare provtagning eller andra åtgärder finnas med.

Åtgärder

Beroende på resultatet i MIFO fas 2-undersökningen ska vidare åtgärder utredas. Exempel på åtgärder är övervakning, sluttäckning, termisk behandling, fytoanering och schakt. Eventuella åtgärder beslutas i samråd med tillsynsmyndigheten.

Tidsplan

Namn	Fastighetsbeteckning	Volym	Startår	Slutår	Riskklassning MIFO fas 1	MIFO fas 2 inventering	Fastställande av eventuell åtgärdsplan	Åtgärdsplan genomförd
Källs Nöbbelöv	Felestad 18:2	140 000	1973	1978	1	2020-2021	2022	2024
Månsabo	Norra Svalöv 16:6	38 000	1955	1961	2	2020-2021	2022	2024
Ask gamla	Asks-sonarp 3:2, Ask 33:1	22 000	1968	1982	2	2021-2022	2023	2025
Ask nya	Vindfälle 1:9	20 000	1982	1992	2	2021-2022	2023	2025
Södra Möinge gamla	Södra Möinge 4:9	44 000	1958	1978	2	2021-2022	2023	2025
Bålby	Knutstorp 10:13	29 000	1956	1972	2	2022-2023	2024	2026
Kågeröd	Kågeröd 4:10	13 000	1970	1977	2	2022-2023	2024	2026
Norrvidinge	Norrvidinge 16:10	2 900	1958	1971	2	2022-2023	2024	2026
Billeberga	Billeberga 12:1	10 000	1952	1962	3	-	-	-
Gillbo	Gissleberga 6:1	9 500	1955	1970	3	-	-	-
Gluggstorp	Gluggstorp 2:1	400	1950	1960	3	-	-	-
Gluggstorp	Gluggstorp 2:1, Alfastorp 2:13	2 000	okänd	okänd	3	-	-	-
Munkagårda2	Lönnstorp 2:1	11 000	-	-	3	-	-	-
Munkatorp	Tirup 15:1	900	1960	1965	3	-	-	-
Södra Möinge nya	Södra Möinge 4:11	11 000	1983	-	3	-	-	-
Tågarp	Tågarp 3:91	1 200	1950	1960	3	-	-	-
Tågarp, Kläsinge	Tågarp 18:1	2 500	1950	1965	3	-	-	-
Östraby	Vistofta 1:3	7 000	1960	1963	3	-	-	-

Tabell 1. Tidsplan för MIFO fas 2-undersökningar samt åtgärdsplaner.

Bilaga 1 - Lagar och bestämmelser

2 kap. miljöbalken

2 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

3 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

8 § Alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälpas i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. 1 den mån det föreskrivs i denna balk kan i stället skyldighet att ersätta skadan eller olägenheten uppkomma.

26 kap. miljöbalken

9 § En tillsynsmyndighet får i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas.

21 § Tillsynsmyndigheten får förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd som det finns bestämmelser om i denna balk eller i föreskrifter som meddelats med stöd av balken, att till myndigheten lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller också för den som annars är skyldig att avhjälpa olägenheter från sådan verksamhet.

22 § Den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljö eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.